

HØRINGSNOTAT

Resumé af høringsvar som følge af ekstern høring af lovforslag, der udmønter *Trepartsaf- tale om mangel på arbejdskraft*

J.nr. 21/14484 - 2021-11063

APOC1/YPOC/CALI

Indledning

Forslag til *Lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v. (Udmøntning af Trepartsaftale om mangel på arbejdskraft: Forsøg med jobrettet indsats for unge, ydelsesmæssige sanktioner og forbud mod, at arbejdsgivere screener jobansøgere på baggrund af deres alder)* har været i høring i perioden fra den 13. december 2021 til den 5. januar 2022.

Lovforslaget har været i høring hos følgende myndigheder, organisationer m.v.:
Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation (AC), Ankestyrelsen, Arbejdsløhedskassen ASE, Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, Arbejdsmarkedets Til-lægspension (ATP), BDO Danmark, Bedre Psykiatri, Beskæftigelsesrådet (BER), Business Danmark, cabi, Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Danmarks Frie Fagforening, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Artistforbund, Dansk Erhverv, Dansk Handicapforbund, Dansk Industri (DI), Dansk Journalistforbund (DJ), Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Danske A-Kasser (DAK), Danske Advokater, Danske Erhvervsakademier, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier, Danske Handicaporganisationer, Danske Professionshøjskoler, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Det Centrale Handicapråd, Det Faglige Hus, Erhvervsstyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA), Finanstilsynet, Foreningen af Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen Danske Revisorer, Forhandlingsfælleskabet, Frie Funktionærer, Frivilligrådet, FSR – Danske Revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere (GLS-A), HK Kommunal, Ingeniørforeningen (IDA), Institut for Menneskerettigheder (IMR), Jobrådgivernes Brancheforening, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO), Kommunernes Landsforening (KL), Kristelig Arbejdsgiverforening (KA), Kristelig Fagbevægelse (KRIFA), Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere (LAP), Lederne, Ligebehandlingsnævnet, Producentforeningen, Rigsrevisionen, Rådet for Psykisk Sårbar på Arbejdsmarkedet, Rådet for Socialt Udsatte, SAND - de hjemløses landsorganisation, SIND, SMV Danmark, Udbetaling Danmark og ÆldreSagen.

Der er modtaget høringsvar fra:

Akademikernes Centralorganisation (AC), Dansk Arbejdsgiverforening (DA), cabi, Danske A-Kasser (DAK), Datatilsynet, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier,

DUKH Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Forhandlingsfælleskabet, Institut for Menneskerettigheder (IMR), Kommunernes Landsforening (KL), Lederne, Ankestyrelsen (Ligebehandlingsnævnet), Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet, Rådet for Socialt Udsatte, SAND og ÆldreSagen.

Følgende har svaret, at de ikke har bemærkninger til lovforslaget:
Kristelig Fagbevægelse (KRIFA).

De modtagne høringsvar vedlægges.

Forsøg med jobrettet indsats for unge

Generelle bemærkninger

KL, Lederne, cabi og Rådet for Socialt Udsatte ser overordnet positivt på forsøget med at få unge ind på arbejdsmarkedet, og enkelte ønsker, at det allerede nu permanentgøres. KL undrer sig dog over, at der er lagt op til en så bureaukratisk model for implementering.

Rammerne for forsøget

DA finder ikke, at det er intentionen med forsøget, at jobcentrene selv kan vælge, om de vil deltage i forsøget og anfører, at forsøget kan falde på gulvet, hvis ikke tilstrækkeligt mange kommuner deltager. DA er endvidere skeptisk over for, at det er op til jobcenteret at vurdere, om de vil deltage, da det tyder på en administrativ beslutning, som i stedet bør være en politisk beslutning i kommunen. DA foreslår på den baggrund, at det gøres obligatorisk for kommunerne at deltage i forsøget, og at det herefter er op til jobcentrene at vurdere, hvilke unge som skal deltage i forsøget.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det fremgår af aftaleteksten, at der igangsættes et forsøg, hvor alle kommuner får mulighed for at give en jobrettet indsats til uddannelseshjælpsmodtagere. Aftaleteksten indeholder dermed en eksplicit formulering om, at kommunen skal have mulighed for at vælge deltagelse. Dermed kan kommunen i vurderingen af, om de finder det hensigtsmæssigt at deltage i forsøget f.eks. lægge vægt på lokale forhold, og om det er relevant for de unge, der er omfattet af målgruppen i den pågældende kommune, at deltage i forsøget.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Lederne finder det positivt, at kommunerne nu har mulighed for at tilrettelægge indsatsen jobrettet og finder, at det vil gavne målgruppen. Lederne fremhæver, at det for mange unge i målgruppen vil give mere mening at få et job som en vej ind på arbejdsmarkedet, hvor de via efteruddannelse kan opnå varigt fodfæste. På den baggrund foreslår Lederne, at den jobrettede indsats i stedet blev gjort permanent.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det fremgår af aftalen, at der er tale om et forsøg, der iværksættes inden for en tidsafgrænset periode. Der er lagt op til, at forsøget vil blive evalueret både kvalitativt og kvantitativt, således at der samles op på erfaringerne fra forsøget.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Indsatsen til unge, der deltager i forsøget

Rådet for socialt udsatte støtter op om forsøget og lægger vægt på, at der er tale om et frivilligt tilbud, og at ordningen er midlertidig og bliver evalueret grundigt.

Cabi bemærker vedrørende virksomhedspraktik og ansættelse med løntilskud, at en større andel af unge vil have brug for en længere indkøringsperiode for at få fodfæste i en praktik på en ny arbejdsplads og bemærker, at reglerne for tilbud ikke er ændret, hvilket betyder, at et tilbud om virksomhedspraktik kan have en varighed på fire uger. Cabi peger på, at med JobFirst-metoden har det vist sig, at virksomhedspraktik kombineret med lønnede timer kan oparbejde kompetencer hos den unge, der medfører flere lønnede timer på virksomheden. Cabi finder, at der er behov for at side stille personer i målgruppen efter § 6, nr. 4, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats med personerne i målgruppen efter § 6, nr. 5, hvilket vil give mulighed for virksomhedspraktik i op til 13 uger med mulighed for forlængelse og ansættelse med løntilskud i op til seks måneder.

Cabi bemærker videre, at § 53 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats fortsat bør gælde, så tilbud fortsat skal gives med henblik på hurtigst muligt at påbegynde og gennemføre en studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelse på almindelige vilkår. Dermed sikres en sammenkobling mellem job og perspektivet for uddannelse på sigt, der kan føre til lærlingeaftale eller mesterlæreforløb og tro på egen formåen, så den unge bliver i stand til at tage en uddannelse.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det fremgår af aftalen, at unge efter en konkret vurdering og eget ønske kan ”undtages fra uddannelsespålægget og få en jobrettet indsats”. Det er ikke en del af aftalen at ændre på øvrige betingelser i indsatsen, herunder varigheden af tilbud.

Beskæftigelsesministeriet skal endvidere bemærke, at det fremgår af lovforslaget, at når der gives tilbud til en ung efter forsøget, skal indsatsen tilrettelægges som en jobrettet indsats og ikke som en uddannelsesrettet indsats, jf. formuleringen ”tilbud til den unge skal rettes mod en jobrettet indsats” i den foreslåede § 30 a, stk. 3. Det betyder, at den unge skal deltage i tilbud, der bringer den unge tættere på sit jobmål.

Hvor reglerne tilrettelægges efter uddannelse efter gældende ret, skal de i forsøget tilrettelægges efter beskæftigelse inden for forsøgets rammer. Dette gælder også den af cabi fremhævede bestemmelse. Dog bemærkes, at den jobrettede indsats for nogle unge kan give motivation til at påbegynde en ordinær uddannelse. Den jobrettede indsats kan altså være en trædesten til, at den unge på et senere tidspunkt påbegynder en ordinær uddannelse. Det fremgår også af lovforslagets almindelige bemærkninger.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

SAND anfører, at for unge med svære sociale problemer kan den udvidede mulighed for at få hjælp til at komme ind på arbejdsmarkedet, som lovforslaget beskriver, være en god idé. SAND anfører, at netop disse unge af kommunerne fejlagtigt indplaceres som uddannelsesparate, og at forsøget kan gøre op med dette. SAND advarer dog samtidig imod et enøjet fokus på beskæftigelse og ønsker, at det sikres, at den unge vejledes i, at det er tale om et tilbud om at få en jobrettet indsats og ikke et krav.

SAND mener derudover, at den sammenhængende, koordinerede ungeindsats på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialområdet for unge under 25 uden en ungdomsuddannelse efter lov om kommunal indsats for unge under 25 år (KUI) bør skrives tydeligt ind i lovforslaget. SAND mener endvidere, at KUI-lovgivningen bør udvides til at omfatte alle unge, dvs. personer op til 30 år.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Beskæftigelsesministeriet bemærker, at det fremgår af lovforslaget, at kommunen er forpligtiget til at vejlede om gældende regler. Dette følger af den almindelige vejledningspligt og af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

De foreslåede ændringer om at udvide målgruppen for KUI-loven ligger uden for aftalens indhold.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Uddannelsessigte for unge der deltager i forsøget

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne (DEG-L) finder, at der bør indtænkes et uddannelsesperspektiv i den jobrettede indsats, således at der arbejdes hen imod, at den jobrettede indsats på sigt kan konverteres til f.eks. en ordinær læreplads.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Som beskrevet i lovforslagets bemærkninger er det en forudsætning i tilrettelæggelsen af den jobrettede indsats, at der skal være et jobrettet fokus. Den unge kan altid selv vælge at ansøge om optagelse og starte på en uddannelse, og forsøget giver rum til, at den unge kan have et langsigtet uddannelsesperspektiv (det kan f.eks. skrives i et fritestfelt i "Min Plan"). Det er dog ikke et krav, at der skal være et uddannelsesperspektiv. For nogle unge giver det mening at gå vejen med læreplads/Ny masterlære, mens det for andre giver mening at skifte fra den jobrettede indsats til den uddannelsesrettede indsats.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Evaluerings af forsøget

DA finder det hensigtsmæssigt at bemyndige beskæftigelsesministeren til at fastsætte nærmere regler om forsøgets evaluering og anbefaler, at både metode og vurdering af evalueringens resultaterne forankres i Beskæftigelsesrådet, og at dette skal skrives ind i lovforslagets bemærkninger.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det fremgår af aftalen, at forsøget om jobrettet skal evalueres med henblik på at skabe styrket viden om arbejdet med den jobrettede indsats for unge. Beskæftigelsesministeriet vil orientere Beskæftigelsesrådet om evalueringens resultater.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

KL stiller sig undrende over, at der er behov for udmøntning på bekendtgørelsesniveau for at monitorere og evaluere forsøget. KL bemærker desuden, at den bredt formulerede bemyndigelsesbestemmelse og det forhold, at bestemmelsen i KL's optik ikke er fyldestgørende beskrevet i bemærkningerne, betyder, at det bliver uklart for kommunerne, hvilke ekstraopgaver der er forbundet med deltagelse i forsøget. Derudover bemærker KL, at det må være tilstrækkelig registrering, at kommunerne registrerer, at den unge er undtaget fra uddannelsespålægget.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det fremgår af aftalen, at forsøget skal evalueres med henblik på at skabe styrket viden om arbejdet med den jobrettede indsats for unge. Beskæftigelsesministeriet har udmøntet denne del via en bemyndigelse på bekendtgørelsesniveau. Dette har to formål. For det første at følge op på, hvilke kommuner, og hvor mange unge, der deltager i forsøget. Registreringen af unge, der deltager i forsøget, sker via en persongruppemarkering i kommunernes eksisterende fagsystemer. For det andet at sikre hjemmel til kvalitativ dataindsamling i kommunerne, f.eks. interviews med medarbejdere i kommunerne m.v.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Sanktion for åbenlyst uddannelsesparate og jobparate modtagere af kontanthjælp m.v., der ikke søger job i en hel kalendermåned

Ankestyrelsen bemærker, at lovbemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 4, giver anledning til tvivl om, hvorvidt kommunen alligevel fortsat kan anvende sanktionsmuligheden i § 39, nr. 8, i lov om aktiv socialpolitik, hvis kommunen ikke kan sanktionere borgeren efter den ny bestemmelse i § 39, nr. 2, i loven. Ankestyrelsen forslår på den baggrund, at det præciseres, hvordan de to sanktionsmuligheder finder anvendelse sideløbende i perioden fra den 1. april 2022 til 31. december 2023. Ankestyrelsen har videre anført, at Ankestyrelsen ikke kan fremkomme med yderligere bemærkninger i relation til anvendelse af reglerne i § 39, stk. 2, og § 39, nr. 8, i loven i praksis, før forholdet mellem bestemmelserne er afklaret.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Ankestyrelsens bemærkninger er taget til efterretning, og bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 4, vil blive præciseret. Det vil bl.a. komme til at fremgå, at det alene er sanktionen i form af nedsættelse af hjælpen, hvis en person uden rimelig grund ikke har registreret sine jobsøgningsaktiviteter i en joblog på Jobnet inden

for den af kommunen fastsatte frist, jf. lovens § 13 a, stk. 3, 4. pkt., der vil være suspenderet i perioden fra og med den 1. april 2022 til og med den 31. december 2023. § 39, nr. 8, i lov om aktiv socialpolitik om nedsættelse af hjælpen, hvis en person uden rimelig grund har undladt at overholde aftaler om jobsøgningsaktiviteter, jf. § 13 a, stk. 3, 4. pkt., vil fortsat være gældende.

KL vurderer, at den foreslåede model til implementering af sanktioner for kontant-hjælpsmodtagere, som ikke har søgt job i en måned, virker unødigt kompliceret. Det kan gøre det vanskeligt at nå at implementere det i kommunerne allerede fra den 1. april 2022.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Beskæftigelsesministeriet vil i samarbejde med KL sikre, at implementeringen af modellen er på plads ved lovens ikrafttræden den 1. april 2022.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

SAND – de hjemløses landsorganisation bemærker bl.a., at lovforslaget understøtter en diskurs om, at der bør sanktioneres tidligere og hårdere overfor ledige, og at der insisteres på, at aktivitetsparate, herunder hjemløse, skal underlægges et system, som er udviklet til en målgruppe, der er i stand til at reagere konstruktivt på sanktioner og kontrolforanstaltninger.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Lovforslaget udmønter ”Trepartsaftale om mangel på arbejdskraft” indgået i oktober 2021. Som led i lovforslaget skal dagpengemodtagere, åbenlyst uddannelsesparate og jobparate modtagere af kontanthjælp m.v. hurtigst muligt indkaldes til en rådighedssamtale og have en sanktion, hvis de ikke har opfyldt deres rådighedsforpligtelse og søgt job i en hel kalendermåned. Modtagere af hjælp, der er vurderet aktivitetsparate fx som følge af hjemløshed, misbrugsproblemer eller svær psykisk sygdom er ikke omfattet af den foreslåede sanktion.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Fagbevægelsens Hovedorganisation bemærker, at det fremgår af den nye foreslåede bestemmelse i lovforslaget, § 39, stk. 2, i lov om aktiv socialpolitik, at en kommune ikke forud for en sanktionering skal foretage en vurdering af, om personen har haft rimelig grunde til ikke at være jobsøgende/opfylde forpligtelsen i en hel kalendermåned.

FH mener, at dette forslag tilsidesætter personens retssikkerhed, når der ikke foretages en partshøring, inden en sanktion iværksættes. Ved en partshøring får kommunen mulighed for at vurdere, om der har været rimelig grunde til at personen ikke opfyldte sin forpligtelse.

Der kan være rimelig grunde til stede, der betyder, at personer har været forhindret i at opfylde sin forpligtelse og derfor bør der ikke kunne sanktioneres, før der har fundet en partshøring sted.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det fremgår af afsnit. 2.2.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den foreslåede ordning, at kommunen vil skulle foretage en partshøring, inden den træffer afgørelse om sanktion på grund af manglende jobsøgning i en hel kalendermåned. Partshøring er en retssikkerhedsgaranti.

Det fremgår af de særlige bemærkninger til lovforslagets § 2, at kommunen ikke forud for sanktionering efter forslagets § 39, stk. 2, i lov om aktiv socialpolitik, vil skulle foretage en vurdering af, om personen har haft en rimelig grund til ikke at være jobsøgende i en hel kalendermåned. Vi bemærker i den forbindelse, at pligten til at være jobsøgende skal opfyldes for en hel kalendermåned, og at det vil være muligt for en person at opfylde sin pligt, selvom personen i en kalendermåned skulle have forbigående rimelige grunde i en kalendermåned til ikke at være jobsøgende. Kommunen vil dog skulle være opmærksom på, om personen kan være fritaget for rådighedsforpligtelsen på grund af barsel, hospitalsindlæggelse m.v.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Aalborg Kommune forventer, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering opdaterer de aktuelle vejledningspjecer for målgrupperne åbenlyst uddannelsesparate og jobparate forud for ikrafttrædelse af lovgivningen – og forud for ophør af lovgivningen igen den 1. januar 2024.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Beskæftigelsesministeriet er opmærksom på, at pjecerne til landets kommuner med vejledning af målgrupperne til den foreslåede § 2 i lovforslaget, skal være opdateret i god tid før lovforslagets ikrafttræden. Bemærkningerne er taget til efterretning, og det vil fremgå af lovforslaget, at pjecerne til landets kommuner vil blive opdateret.

Rådet for Socialt Udsatte peger på opmærksomhedspunktet, at ydelserne på uddannelseshjælp og overgangsydelse i forvejen er så lave, at de ikke kan dække et beskedent minimumsbudget. Derfor ser Rådet med bekymring på, at der indføres mulighed for yderlige økonomiske sanktioner over for især disse grupper. Samtidig er de foreslåede sanktioner af et omfang, så modtagere af andre ydelser også vil kunne risikere at komme under et minimumsbudget. Derfor kan Rådet ikke anbefale at udvide sanktionsmulighederne.

Rådet henstiller til, at såfremt de nye sanktioner gennemføres, så følges de af udvidet ansvar for at vejlede, og en opsøgende indsats for at sikre, at ydelsesmodtagere i risiko for sanktioner er opmærksomme på situationen, og at kommunen derudover er opmærksom og reagerer på evt. konsekvenser ift. fx huslejebetalinger.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Med ”Trepartsaftalen om mangel på arbejdskraft” er regeringen og de øvrige aftaleparter blevet enige om skærpe reglerne om rådighed. De åbenlyst uddannelsesparate og jobparate modtagere af kontanthjælp m.v. skal have en sanktion, hvis de ikke opfylder deres rådighedsforpligtelse og søger job i en hel kalendermåned.

Hensigten med trepartsaftalen er at motivere åbenlyst uddannelsesparate og jobparate ledige til at søge og tage arbejde. Målgruppen har efter de nugældende regler pligt til at være aktiv jobsøgende.

Sanktionen for manglende jobsøgning i en kalendermåned skal være en nedsættelse af hjælpen med tre gange sanktionssatsen. Den foreslåede sanktion er kendt af kommunerne og borgerne, da åbenlyst uddannelsesparate og jobparate personer efter de gældende regler får nedsat hjælpen med tre gange sanktionssatsen, hvis de fx uden rimelig grund har undladt at overholde aftaler om jobsøgningsaktiviteter, jf. § 39, nr. 1, i lov om aktiv socialpolitik. Sanktionen for manglende jobsøgning i en kalendermåned vil således indgå i sammenhæng med de eksisterende sanktionsregler i loven.

I forhold til Rådets henstilling om et udvidet vejledningsansvar over for ydelsesmodtagerne, vil Beskæftigelsesministeriet inden lovforslagets ikrafttræden sørge for at opdatere pjecerne til landets kommuner med vejledning af målgrupperne til den foreslåede § 2 i lovforslaget.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet bemærker, at man erstatter en fakultativ bestemmelse om, at der kan tildeles sanktion, hvis den jobparate ikke har rimelig grund til ikke at have været aktiv jobsøgende, med en bestemmelse, hvor den jobparate skal tildeles en sanktion, hvis der ikke er søgt job i 1 måned, uanset om der har været en rimelig grund hertil eller ej.

Rådet mener, at en jobsøgende som samtidig er psykisk sårbar på arbejdsmarkedet (eller på vej ind på arbejdsmarkedet), kan have gode grunde til ikke at være aktivt jobsøgende i en måned, hvilket der bør tages hensyn til, inden der sanktioneres.

Rådet sammenfatter sine bemærkninger om den nye § 39, stk. 2, i lov om aktiv socialpolitik, som følger: Det er derfor ikke rimeligt, at manglende jobsøgning i en måned automatisk udløser en sanktion uanset rimelig grund. Man skal ikke tvinges til aktiv jobsøgning, hvis man er psykisk sårbar og har en periode, hvor det er urealistisk at bruge ressourcer på at søge job.

I en generel bemærkning peger Rådet på, at der kan være behov for et mellemtrin mellem aktivitets- og jobparat, fordi der kan være borgere, der er vurderet jobparate, men som ikke er i stand til jævnlige at søge job på grund af midlertidige eller varige forhold. Gruppen i mellemtrinnet kan have brug for en langsommere ”indflyvning” og skal ikke sidestilles med gruppen af aktivitetsparate.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Med ”Trepartsaftalen om mangel på arbejdskraft” er regeringen og de øvrige aftaleparter blevet enige om skærpe reglerne om rådighed. De åbenlyst uddannelsesparate og jobparate modtagere af kontanthjælp m.v. skal have en sanktion, hvis de ikke opfylder deres rådighedsforpligtelse og søger job i en hel kalendermåned.

Hensigten med trepartsaftalen er at motivere åbenlyst uddannelsesparate og jobparate ledige til at søge og tage arbejde. Målgruppen har efter de nugældende regler pligt til at være aktiv jobsøgende. Med den nye sanktion vil der være fokus på målgruppens reelle jobsøgning, og der vil skulle gives en sanktion, hvis en person reelt ikke har været jobsøgende i en hel kalendermåned. Den nugældende sanktion for ikke at have registreret sine jobsøgningsaktiviteter i en joblog på Jobnet inden for den af kommunen fastsatte frist, jf. lovens § 13 a, stk. 3, 4. pkt., vil derfor ikke finde anvendelse samtidig med den nye sanktion og vil være suspenderet i perioden fra og med den 1. april 2022 til og med den 31. december 2023.

Selv om der ikke skal foretages en vurdering af, om der foreligger en rimelig grund for manglende jobsøgning i en hel kalendermåned efter lovforslagets § 2, kan der være særlige undskyldelige forhold, fx barsel, hospitalsindlæggelse m.v., der kan begrunde, at en person alligevel ikke skal sanktioneres for den manglende jobsøgning.

En nærmere afdækning af behovet for et mellemtrin mellem aktivitets- og jobparat og en regulering heraf ligger uden for lovforslagets formål og rammer. Beskæftigelsesministeriet noterer sig den generelle bemærkning.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet (DUKH) knytter en kommentar til lovforslagets § 2, der er identisk med nogle af de bemærkninger, som Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet har anført.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Der henvises til de bemærkninger, som Beskæftigelsesministeriet har afgivet til Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Ny sanktion for dagpengemodtagere, der ikke søger job i en hel kalendermåned

Generelle bemærkninger

FH anerkender, at der med trepartsaftalen er indgået aftale om at indføre en ny sanktion ved manglende jobsøgning. FH havde dog gerne set, at sanktionen var udformet som en ”så længe” sanktion i stedet for en sanktion for selvforskyldt ledighed.

DA udtrykker, at de er enige i den foreslåede udmøntning af trepartsaftalen, så der fastsættes bestemmelser om, at sanktionen for manglende jobsøgning for dagpengemodtagere bliver en effektiv karantæne for selvforskyldt ledighed.

DAK er kritiske over for lovforslaget. DAK mener, at lovforslaget er et udtryk for en manglende tillid til de lediges jobsøgning.

Lederne kan støtte, at man øger fokus på jobparate lediges jobsøgning, særligt i en situation, hvor der er akut mangel på medarbejdere i både den private og den offentlige sektor.

Målgruppen for sanktionen (opgørelsen af 50 pct. ledighed i en kalendermåned)

DA er enig i at afgrænse de 50 pct. ledighed for at være omfattet af den nye sanktion for dagpengemodtagere på grundlag af udbetaling af dagpenge. DA bemærker, at derved vil også modtagere af supplerende dagpenge kunne få sanktion ved ingen jobsøgning.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det følger af lovforslaget, at de 50 pct. ledighed for at være omfattet af den nye sanktion for dagpengemodtagere, vil blive opgjort ud fra, hvilke dage et ledigt medlem er forpligtet til at være aktivt jobsøgende. Det betyder, at også modtagere af supplerende dagpenge vil kunne få sanktion ved ingen jobsøgning.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

DA finder ikke, at det klart fremgår af lovforslagets bemærkninger, at et medlem af en arbejdsløshedskasse skal sanktioneres ved udeblivelse fra en indkaldt rådighedssamtale, fordi medlemmet ikke har registreret jobsøgning. DA mener, at en udeblivelse fra en rådighedssamtale på baggrund af manglende jobsøgning i en kalendermåned bør sanktioneres efter de gældende regler.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det følger af pkt. 2.3.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at en udeblivelse fra en rådighedssamtale på baggrund af manglende jobsøgning i en kalendermåned vil blive sanktioneres efter gældende regler om udeblivelser fra samtaler i bekendtgørelse om rådighed. Det betyder, at medlemmet ikke kan få dagpenge så længe, medlemmet udebliver fra en samtale, som a-kassen har indkaldt til. Medlemmet kan igen få dagpenge, når medlemmet har henvendt sig om udeblivelsen til a-kassen.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

FH bemærker, at det havde været mere hensigtsmæssigt, hvis sanktionen i højere grad var proportionel med forseelsen og udmøntet som en "så længe" sanktion i stedet for en sanktion for selvforskyldt ledighed. FH noterer sig, at den nye sanktion fritages for reglerne om gentagelsesvirkning, da de mener, at det aldrig har været en del af drøftelserne i forbindelse med trepartsforhandlingerne. FH bemærker derudover, at det er fornuftigt, at rådighedssamtalen om den manglende registrering af jobsøgning vil kunne indgå som en af de to lovpligtige rådighedssamtaler.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det ligger til grund for aftalen, at sanktionen skal være en karantæne for selvfor- skyldt ledighed på 3 ugers dagpenge.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

FH bemærker, at det bør præciseres i lovforslaget, at ”jobsøgning” forstås bredt, og ikke kun som skriftlige ansøgninger, da det på dele af arbejdsmarkedet er det ku- tyme, at jobsøgning foregår via personligt fremmøde og ikke via skriftlig ansøg- ning.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det vil komme til at fremgå af bekendtgørelser og vejledninger, der udstedes i for- bindelse med vedtagelsen af lovforslaget, at på de dele af arbejdsmarkedet, hvor det er kutyme, at jobsøgning foregår via personlig fysisk fremmøde, vil det kun kræves, at man registrerer sin jobsøgning i sin joblog på Jobnet, hvis jobsøgningen har foregået via personlig fysisk fremmøde. Der vil derfor i de situationer ikke være krav om, at man skal uploade en jobansøgning. Det vil i øvrigt fremgå, at medlemmet skal søge job som aftalt med a-kassen i ”Krav til jobsøgning”.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

FH bemærker, at begrebet joblog-dage ikke er defineret i den eksisterende lovgiv- ning, men er et begreb, som tilhører STARS metodeanvisninger. FH anfører, at det vil give vejlednings- og retssikkerhedsmæssige udfordringer, hvis ikke det tydeligt fremgår af lov og regler, hvilke dage der tæller med i de 50 pct. ledighed.

DAK og Akademikerne bemærker, at antallet af dage skal fastlægges, så der skabes en ensartet administration heraf på tværs af måneder og beskæftigelsesaktører (a- kasserne). DAK mener, at de 50 pct. skal defineres som et fast antal kalenderdage uafhængigt af antallet af dage i den konkrete måned.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det følger af aftalen, at dagpengemodtagere skal pålægges en sanktion, hvis de ikke har søgt job i kalendermåned med mindst 50 pct. ledighed.

Det følger af lovforslaget, at opgørelsen af de mindst 50 pct. ledighed i en kalen- dermåned vil skulle ske efter de gældende regler for hvilke dage i en kalendermå- ned, hvor et ledigt medlem er forpligtet til at være aktivt jobsøgende. Det vil derfor være 50 pct. af hverdagene i en kalendermåned, hvor man skal have været forplig- tet til at være aktivt jobsøgende, der er afgørende for, om man er omfattet af reg- len. Ordet joblog-dage fremgår ikke nogetsteds i lovforslaget.

Det betyder, at kun dage, hvor et ledigt medlem er forpligtet til at være aktivt jobs- øgende, tæller med i opgørelsen af de 50 pct. ledighed i en kalendermåned. Det in- debærer, at dage, hvor et ledigt medlem ikke er forpligtet til at være aktivt jobs- øgende, f.eks. når medlemmet er omfattet af mindre intensiv indsats eller deltager i jobrettet uddannelse, eller hvis et medlem er afmeldt som jobsøgende på grund af

sygdom, ferie eller barsel, ikke vil tælle med i opgørelsen af de 50 pct. ledighed i en kalendermåned.

Det bemærkes, at det vil komme til at fremgå af bekendtgørelser, der udstedes i forbindelse med vedtagelsen af lovforslaget, hvordan "mindst 50 pct. ledighed" skal opgøres.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

FH og DAK opfordrer til, at de første 2 ugers ledighed frem til tidspunktet for senest rettidige afholdelse af en CV-samtale ikke medregnes i opgørelsen af de 50 pct. ledighed. FH og DAK mener, at det vil være problematisk, hvis et medlem skal sanktioneres for manglende jobsøgning i en periode, hvor medlemmet har været ledigt, men endnu ikke er vejledt om sine forpligtelser eller om konsekvenserne af manglende jobsøgning.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det følger af gældende regler, at et medlem skal være aktiv jobsøgende fra første ledige dag og i hele den periode, medlemmet ønsker at få dagpenge for. Det følger ligeledes af gældende regler, at a-kassen skal vejlede medlemmet om forpligtelsen til at være aktivt jobsøgende fra første ledige dag, når medlemmet bliver ledigt, dvs. før CV-samtalen. Det foregår normalt ved, at a-kassen sender en skriftligt vejledning til medlemmet i forbindelse med tilmelding som ledig.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

FH og DAK bemærker endvidere, at det er afgørende for at kunne sikre en korrekt og ensartet administration af den foreslåede sanktion, at a-kasserne får mulighed for at kunne registrere mindre intensiv indsats på lige fod med jobcentrene.

Lederne finder det positivt, at ledige dagpengemodtagere, som er omfattet af reglerne om en mindre intensiv indsats, ikke vil være omfattet af den foreslåede sanktion. Lederne foreslår i den forbindelse, at a-kasserne selv får adgang til at registrere perioder med en mindre intensiv indsats, som det gælder i forbindelse med a-kasseforsøget. Lederne foreslår samtidig, at det bliver muligt at registrere disse perioder seks uger bagudrettet.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Med lovforslaget ændres ikke på de gældende regler for mindre intensiv indsats. Det vil derfor fortsat kun være jobcentrene, der kan registrere mindre intensiv indsats. Det er dog fortsat muligt for de a-kasser, der indgår i a-kasseforsøget, at registrere mindre intensiv indsats.

Der vil dog på bekendtgørelsesniveau blive fastsat regler om, at dage, hvor et medlem kan dokumentere, at medlemmet kunne have opfyldt betingelserne i reglerne om mindre intensiv indsats, jf. kapitel 17 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, ikke vil skulle indgå i opgørelsen af de 50 pct. ledighed i måneden.

Bemærkningerne har givet anledning til ændringer i lovforslagets almindelige bemærkninger.

DAK bemærker, at det for administrations skyld bør komme til at fremgå af enten bekendtgørelse eller vejledning, hvordan de ”mindst 50 pct. ledighed” skal opgøres. DAK anfører, at det vil være nødvendigt med en udtømmende liste over de forhold, som betyder, at dage i perioden tæller, henholdsvis ikke tæller, med i opgørelsen af de ”mindst 50 pct. ledighed” efter den foreslåede regel.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det vil komme til at fremgå af bekendtgørelser, der udstedes i forbindelse med vedtagelsen af lovforslaget, hvordan de ”mindst 50 pct. ledighed” skal opgøres.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

DAK bemærker yderligere, at der med dagpengereformens månedsudbetaling fulgte en urimelig belægningsregel, der betyder, at medlemmer bliver straffet med dobbelt fradrag, hvis de afmelder sig i perioder med fuldtidsarbejde, hvis de har weekendarbejde eller arbejde med varierende timetal. DAK anfører, at der vil kunne forekomme u hensigtsmæssige i de situationer, hvor et medlem forbliver tilmeldt som ledig fx midt i en kalendermåned, selvom medlemmet er gået i fuldtidsarbejde.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det vil blive håndteret i henholdsvis bekendtgørelse og vejledning til de bekendtgørelser, der udstedes i forbindelse med vedtagelsen af lovforslaget. Det vil fremgå, at medlemmer, der ved fremvisning af en ansættelseskontrakt kan dokumentere at være påbegyndt fuldtidsarbejde i løbet af en måned, men har valgt at forblive tilmeldt måneden ud, ikke vil være forpligtet til at være aktivt jobsøgende fra datoen for ansættelsesforholdets begyndelse.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Afholdelse af rådighedssamtalen

FH og DAK finder det helt unødvendigt, at a-kassen rent faktisk skal afholde samtalen med et medlem, der forud for samtalen har foretaget korrekt registrering af sin jobsøgning. FH og DAK anfører, at det er spild af ressourcer og formålsløst, at a-kasserne skal afholde en samtale med medlemmet, når medlemmet allerede har efterlevet kravene i a-kassens agterskrivelse. FH og DAK ser derfor gerne, at a-kasserne alene skal afholde samtalen med de medlemmer, der ikke har registreret deres jobsøgning forud for samtalen.

FH og DAK bemærker, at det som minimum bør være muligt for a-kasserne at afholde en digital eller telefonisk samtale med de medlemmer, der er udtrukket til samtale, men som har efterregistreret jobsøgningen forud for samtalen.

Lederne og Akademikerne foreslår ligeledes, at det bliver muligt at afholde rådighedssamtalen digitalt eller telefonisk, som det har været tilfældet under suspensionerne i forbindelse med covid-19, således at dette nye krav i et i forvejen samtaltæt kontaktforløb ikke øger belastningen hos kasserne urimeligt meget.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det følger af aftalen, at dagpengemodtagere hurtigst muligt skal indkaldes til en rådighedssamtale og have en sanktion, hvis de ikke har levet op til rådighedsreglerne og søgt job i en hel kalendermåned.

Der i udmøntningen af aftalen besluttet, at samtalen, som et medlem, der ikke har søgt job i en kalendermåned, skal indkaldes til, er en rådighedssamtale. Det er af hensyn til, at både medlemmerne og a-kasserne er bekendt med samtaleformen, samt at a-kasserne får mulighed for, at samtalen vil kunne indgå som én af de to lovpligtige rådighedssamtaler, som a-kasserne er forpligtede til at afholde inden for medlemmets første 6 måneders sammenlagte ledighed. Det betyder, at afholdelsen af rådighedssamtalen skal ske efter de gældende regler for afholdelse af samtaler, hvoraf det følger, at samtaler holdes ved personligt fremmøde. Efter 6 måneders sammenlagt ledighed kan et medlem dog vælge, om samtaler med a-kassen skal holdes ved personligt fremmøde, telefonisk eller digitalt via video.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Forbud mod at en arbejdsgiver anmoder ansøgere om at oplyse deres alder ved indlevering, indsendelse, uploading, indtastning m.v. af jobansøgning

Generelle bemærkninger

Finanssektorens Arbejdsgiverforening støtter forslaget del om at forbyde negativ aldersdiskrimination og sikre, at rekrutteringsprocessen er lige for alle ansøgere uanset alder.

Lederne finder det positivt, at der med forslaget tages et skridt i den rigtige retning, så jobansøgere vurderes på baggrund af deres kompetencer og kvalifikationer og ikke på baggrund af deres alder.

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at lovudkastet indfører et forbud i forskelsbehandlingsloven mod, at arbejdsgivere screener jobansøgere på baggrund af deres alder i forbindelse med indlevering, indsendelse, uploading eller indtastning af jobansøgning. Instituttet har i et policy brief fra 2020¹ anbefalet, at der sikres mere åbenhed omkring alder i ansættelsesprocessen, fordi det kan være svært at løfte bevisbyrden for aldersdiskrimination. Det er instituttets vurdering, at lovudkastet kan være med til at forebygge forskelsbehandling på grund af alder i ansættelsessituationer.

KL bemærker, at det er KL's klare opfattelse, at kommunerne allerede overholder lovens krav om, at der kun i særlige tilfælde må lægges vægt på ansøgeres alder ved besættelse af ledige stillinger i kommunerne. KL er, jf. trepartsaftalen, enig i formålet med disse ændringer, samtidig med at fravigelsesmuligheden bevares i det

¹ https://menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/media/document/Policy%20Brief%20aldersdiskrimination%20august%202020_tilg%C3%A6nge%206ngeliggjort.pdf

hidtidige § 5, stk. 2, som ifølge lovforslaget bliver § 5, stk. 3. KL bemærker, at det ikke har været muligt at behandle denne del af KL's høringsvar politisk inden for tidsfristen, hvorfor KL tager forbehold for senere politisk behandling.

Ældre Sagen udtrykker som udgangspunkt tilfredshed med den foreslåede ændring af lov om forskelsbehandling på arbejdsmarkedet, således at en arbejdsgiver ikke længere må anmode om oplysninger om en ansøgers alder ved indlevering og uploading af en jobansøgning. Tal viser, at omtrent hver femte arbejdsgiver frasorterer jobansøgere alene ud fra deres alder. Selvom der i nogle tilfælde kan være saglige grunde til det, ved Ældre Sagen også, at når man som senior først er blevet arbejdsløs, er det sværere at få et nyt arbejde. Således viser tallene, at seniorer i højere grad end resten af arbejdsstyrken er berørt af langtidsledighed. Et forbud mod at screene ansøgninger på baggrund af alder vil i højere grad gøre det muligt for seniorer at blive indkaldt til jobsamtaler på baggrund af deres kvalifikationer på lige fod med andre jobsøgende. Det er dog også Ældre Sagens vurdering, at forslaget ikke alene kan løse udfordringen med at sikre seniorer samme mulighed for at blive ansat på baggrund af deres kvalifikationer som andre jobsøgende. Ældre Sagen betragter forslaget som et skridt i den rigtige retning i forhold til at komme aldersdiskriminationen og fordomme om seniorer på arbejdsmarkedet til livs. Ældre Sagen opfordrer til, at man politisk fortsat har fokus på området, ligesom de meget gerne kommer med og indgår i drøftelser om supplerende initiativer.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Beskæftigelsesministeriet har noteret sig bemærkningerne.

Undtagelser til forbuddet

Finanssektorens Arbejdsgiverforening gør opmærksom på, at den supplerende tekst til lovforslaget, hvorefter ”*Forslaget ændrer ikke på, at en arbejdsgiver fortsat vil kunne anmode om en ansøgers alder ved indlevering, indsendelse, uploading, indtastning m.v. af jobansøgning, hvor det er sagligt og hensigtsmæssigt efter lovens undtagelsesmuligheder*” bør fremgå direkte af lovteksten.

Finanssektorens Arbejdsgiverforening bemærker desuden, at det herudover tillige bør fremgå direkte af lovteksten hvilke undtagelsesmuligheder, der refereres til. Det er således meget vigtigt, at der ikke hersker tvivl om, hvad der henvises til – dette i særdeleshed, fordi der med den ny lovtekst reguleres situationer, som ikke tidligere har været reguleret, jf. anvendelsen af begreberne ”*indlevering, indsendelse, uploading, indtastning m.v. af jobansøgning*”, som er helt nye og specifikke og ikke reguleret af den gældende forskelsbehandlingslov, herunder heller ikke af relevante, specifikke undtagelsesregler. Finanssektorens Arbejdsgiverforening påpeger, at der således er stærkt behov for enten, at de specifikke undtagelsesmuligheder direkte opregnes – alternativt, at der specifikt henvises til de steder i forskelsbehandlingsloven, hvor de findes.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Det fremgår af lovforslagets § 4, nr. 2, at i § 5, stk. 2, der bliver stk. 3, indsættes efter »Stk. 1«: »-2«. Det betyder, at forskelsbehandlingslovens § 5 stk. 1 og det foreslåede nye stk. 2 ikke gælder, hvis en arbejdsgiver i henhold undtagelsesbestemmelser i denne lov (forskelsbehandlingsloven) kan foretrække lønmodtagere med et bestemt kendetegn. De relevante undtagelsesbestemmelser i forskelsbehandlingsloven opremses desuden i lovbemærkningerne til lovforslaget med henblik på at sikre klarhed om, hvilke undtagelsesbestemmelser i loven, der er gældende. Det er derfor Beskæftigelsesministeriets vurdering, at det ikke er nødvendigt at opliste alle de relevante undtagelsesbestemmelser eller lave henvisninger til disse direkte i lovteksten til forskelsbehandlingslovens § 5.

Forholdet til Databeskyttelsesforordningen

Datatilsynet bemærker, at lovforslaget bl.a. indeholder forslag om, at der indføres et forbud mod, at arbejdsgivere screener jobansøgere på baggrund af deres alder i forbindelse med indlevering, indsendelse, uploading eller indtastning af jobansøgning. Datatilsynet bemærker, at en arbejdsgiver, forudsat at det ikke vil stride imod anden lovgivning, kan have andre og legitime formål med at indsamle oplysninger om en ansøgers alder end til brug for at vurdere, om en ansøger er kvalificeret til en ledig stilling, f.eks. til brug for udarbejdelsen af statistik. Såfremt dette er tilfældet, vil det normalt ikke være i strid med databeskyttelsesreglerne, herunder det nævnte princip om dataminimering, hvis arbejdsgiveren indsamler sådanne oplysninger. Disse nuancer ses ikke beskrevet i afsnittet om forholdet til databeskyttelsesreglerne. Hertil kommer, at det omtalte princip om dataminimering i databeskyttelsesforordningen skal ses i lyset af bl.a. anden lovgivning. Det er således ikke korrekt at tale om, at et forbud kan være i overensstemmelse - eller i strid - med princippet om dataminimering.

Datatilsynet henstiller, at de kursiverede afsnit i deres høringssvar adresseres i lovforslaget for at tage højde herfor eller alternativt helt slettes.

Derudover bemærker Datatilsynet, at databeskyttelsesreglerne i sagens natur ikke er til hinder for, at der indføres et forbud som det foreslåede.

Datatilsynet noterer sig, lovforslaget ikke giver anledning til behandling af nye oplysningstyper eller nye former for behandlinger.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Datatilsynets bemærkninger og henstilling er taget til efterretning og det omhandlende afsnit i lovbemærkningerne er omskrevet således, at forholdet til princippet om dataminimering er korrekt, og nuancen om, at indsamlingen kan have andre legitime formål, f.eks. mht. statistik, også er adresseret i bemærkningerne.

Øvrige bemærkninger

SAND bemærker, at der generelt er der behov for at forholde sig til den organisatoriske placering og tilrettelæggelsen af indsatsen for den gruppe, de repræsenterer. SAND tilkendegiver dog, at den udvidede mulighed for at få hjælp til at komme ind på arbejdsmarkedet, er en god ide.